

Брюксел, 20.12.2017
COM(2017) 805 final

Препоръка за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

за разрешаване на започването на преговори за споразумение между Европейския съюз и Република Ливан относно обмена на лични данни между Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на правоприлагането (Европол) и ливанските компетентни органи за борба с тежката престъпност и тероризма

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕПОРЪКАТА

В глобализирания свят, където тежката престъпност и тероризмът имат все по-често транснационално и поливалентно измерение, правоприлагащите органи следва да могат пълноценно да си сътрудничат с външни партньори, за да гарантират сигурността на гражданите. Поради това Европол следва да може да обменя лични данни с правоприлагащите органи на трети държави, доколкото това е необходимо за изпълнението на неговите задачи.

След влизането в сила на Регламент 2016/794 на 1 май 2017 г.¹ и съгласно Договора Комисията отговаря за воденето на преговори от името на Съюза с цел сключване на международни споразумения с трети държави за обмен на лични данни с Европол. Доколкото е необходимо за изпълнението на неговите задачи, Европол може да установява и поддържа отношения на сътрудничество с външни партньори чрез работни и административни договорености, които не могат сами по себе си да бъдат правно основание за обмен на лични данни.

Като се имат предвид политическата стратегия, очертана в Европейската програма за сигурност², заключенията на Съвета³ и Глобалната стратегия⁴, както и оперативните нужди на правоприлагащите органи в целия ЕС и потенциалните ползи от по-тясното сътрудничество в тази област, Комисията смята за необходимо да започне в най-скоро време преговори с осемте държави, посочени в Единадесетия доклад за напредъка по създаването на ефективен и истински Съюз на сигурност⁵.

Комисията направи оценка на приоритетните държави, като взе предвид оперативните нужди на Европол. В Стратегията на Европол за периода 2016—2020 г. като приоритет за засилени партньорства е посочен Средиземноморският регион⁶. Във Външната стратегия на Европол за периода 2017—2020 г. също се подчертава необходимостта от по-тясно сътрудничество между Европол и Близкия изток/Северна Африка (БИСА) поради настоящата терористична заплаха и предизвикателствата, свързани с миграцията⁷.

Европол няма сключени споразумения с нито една държава в този регион.

Настоящата препоръка се отнася конкретно до преговорите с Ливан, макар че сътрудничеството с всяка държава от БИСА трябва да се разглежда в контекста на региона като цяло. Нестабилността на региона в сегашния момент, и по-специално ситуацията в Сирия и Ирак, представлява значима дългосрочна заплаха за ЕС, на която трябва да се противодейства незабавно. Това се отнася както за ефективната борба с

¹ Регламент (ЕС) 2016/794 от 11 май 2016 г. (ОВ L 135, 24.5.2016 г., стр. 53).

² COM(2015) 185 final.

³ Документ № 10384/17 на Съвета от 19 юни 2017 г.

⁴ *Обща визия, общи действия: по-силна Европа — глобална стратегия за външната политика и политиката на сигурност на Европейския съюз* <http://europa.eu/globalstrategy/en>

⁵ COM(2017) 608 final.

⁶ Стратегия на Европол за периода 2016—2020 г., приета от управителния съвет на Европол на 1 декември 2015 г., <https://www.europol.europa.eu/publications-documents/europol-strategy-2016-2020>

⁷ Външна стратегия на Европол за периода 2017—2020 г., приета от управителния съвет на Европол на 13 декември 2016 г., EDOC#865852v3.

тероризма и свързаната с него организирана престъпност⁸, така и за свързаните с миграцията предизвикателства, като например подпомагането на незаконната миграция и трафика на хора. Сътрудничеството с местните правоприлагащи органи е от решаващо значение за справянето с тези предизвикателства.

Въз основа на техническите диалози за определяне на общи действия за подобряване на обмена на информация и съвместните оперативни действия за правоприлагане ЕС вече е съгласувал с Ливан списък с действия за засилване на сътрудничеството между съответните правоприлагащи служби в ЕС и държавите от Близкия изток и Северна Африка, за осигуряване на помощ за изграждане на капацитет по линия на съответните регионални и/или двустранни програми и за разработване на оперативни действия в съответствие със съвместно съгласувана рамка⁹. Ливан изрази също така интерес да сътрудничи на правоприлагащите служби на ЕС в борбата с тероризма, по-специално чрез предоставянето от СЕРПОЛ обучение. Това обаче не включва предаването на лични данни.

Политически контекст

ЕС и Ливан са ключови партньори, изправени пред общи предизвикателства, свързани с продължаващите кризи и нестабилността в съседните им региони. Партньорството между ЕС и Ливан е стабилно и обхваща многобройни сектори, определени в Споразумението за асоцииране, което е в сила от 2006 г. Ливан е изправен пред тежки предизвикателства, свързани с икономиката, социалните въпроси и сигурността. В допълнение към вече съществуващите слабости конфликтът в Сирия усили още повече натиска върху ливанските институции, инфраструктура и околна среда и засегна социално-икономическата стабилност на страната. Ливан подслонява над един милион регистрирани сирийски бежанци, като в страната вече се намират близо 300 000 палестински бежанци.

На 11 ноември 2016 г. ЕС и Ливан приеха приоритетите за партньорство за периода 2016—2020 г., с които се установява амбициозна стратегическа програма за задълбочаване на взаимоотношенията и постигане на стабилизация на страната и региона като цяло съгласно преразгледаната европейска политика за съседство и Глобалната стратегия на ЕС. Установените приоритети са: сигурността и борбата с тероризма, управлението и върховенството на закона, стимулирането на растежа и създаването на работни места, миграцията и мобилността.

Освен това ЕС и Ливан договориха пакт, в който се посочват взаимните ангажименти и приоритетни дейности в съответствие с декларацията за намеренията, направена миналата година по време на Лондонската конференция (февруари 2016 г.). С подновяването на ангажиментите по време на Брюкселската конференция за подкрепа на бъдещето на Сирия и региона (5 април 2017 г.) бяха засилени споделените отговорности за справянето с последиците от кризата в Сирия.

⁸ Според Европол престъпленията, свързани с организираната престъпност в региона, включват незаконен трафик на огнестрелни оръжия, трафик на наркотици, финансови престъпления, включително изпиране на пари, и престъпления в кибернетичното пространство.

⁹ Няколко инициативи в тази област са включени в приоритета за огнестрелните оръжия като част от цикъла на политиката на ЕС за борба с организираната и тежката международна престъпност, както и в Съобщението на Комисията до Европейския парламент и Съвета „Изпълнение на Европейската програма за сигурност: план за действие на ЕС относно незаконния трафик и използване на огнестрелни оръжия и взривни вещества“ от 2.12.2015 г., COM(2015) 624 final.

Ливан вече няколко пъти изрази своя интерес да преговаря за споразумение с Европол, по-специално в контекста на проведения се на 26 януари 2016 г. диалог по въпросите на борбата с тероризма и съгласуваната пътна карта.

Диалогът с Ливан по въпросите на борбата с тероризма и сигурността продължава да се води, съпътстван от план за действие, който включва разработването на национална стратегия за борба с тероризма, сътрудничеството в правоприлагането и в съдебната област, борбата с финансирането на тероризма, управлението на границите, сигурността на въздухоплаването и летищата и борбата с използващия насилие екстремизъм.

Оперативни нужди

Въз основа на данните в SOCTA от 2017 г.¹⁰ и TE-SAT от 2017 г.¹¹, посочените по-горе дискусии и наред с другото, вътрешните за Европол експертни знания сътрудничеството с Ливан е необходимо най-вече за да се противодейства на следните престъпни явления:

Тероризъм: дестабилизирането на Сирия (и потенциалните отрицателни ефекти от това за региона) и разпространето на Даеш и други терористични групи представляват пряка заплаха за сигурността на Ливан и ЕС, които са мишена за терористичните групи. Европейски и ливански терористи са пътували до Сирия, Ирак и други зони на конфликт с цел да се обучават и сражават.

По-тясното сътрудничество в областта на правоприлагането, включително обмена на лични данни, ще допринесе за разкриването и наказателното преследване на заподозрените в тероризъм и за предотвратяването на пътуванията с цел тероризъм (включително риска от проникване в миграционните потоци и преместването в други зони на конфликт) и на финансирането на тероризма (включително връзката с организираната престъпност).

Трафик на огнестрелни оръжия: ЕС и Ливан си сътрудничат в областта на огнестрелните оръжия и съгласуваха работна програма, включваща обмен на най-добри практики, обучение и изграждане на капацитет. Тъй като сътрудничеството става все по-интензивно, подобряването на обмена на информация и последващите разследвания става още по-наложително. Като съседна на Сирия държава Ливан може да играе важна роля в предотвратяването на внасянето на огнестрелни оръжия в зоните на въоръжен конфликт и да гарантира залавянето на незаконни пратки, по-специално по пътя им обратно към ЕС.

Свързани с миграцията предизвикателства: в Ливан има значителен брой незаконни мигранти, поради което чрез финансираната от ЕС програма за интегрирано управление на границите на страната се оказва съдействие за обезпечаването на сигурността и проверките на границите ѝ. Сътрудничеството с ливанските органи би било от полза и за разкриването на документни измами — престъпна дейност, свързана с контрабандата на мигранти.

Трафик на наркотици: регионът на Близкия изток/Северна Африка (БИСА) е основен източник, транзитна точка и потребител на незаконни наркотици. Регионът влияе на и е отрицателно повлиян от злоупотребата с незаконни вещества и производството им, тъй като на север е налична стабилна клиентела, а от изток на запад го пресича маршрутът на хероина. Ливан е вторият по големина производител на канабис и хашиш в региона

¹⁰ <https://www.europol.europa.eu/socta/2017>

¹¹ <https://www.europol.europa.eu/sites/default/files/documents/tesat2017.pdf>

на БИСА, а мащабите на производството на каптагон в страната остават неизвестни. През 2016 г. по линия на финансираната от ЕС програма „Пътят на кокаина“ (компонент AIRCOP — проект за комуникация между летищата) в Ливан беше учредена като правоприлагащ орган съвместна специална група за възпиране на трафика на наркотици през летищата.

Организираната престъпност може да реализира значителни печалби на ливанския черен пазар на цигари, автомобили, фалшифицирани стоки, пиратски софтуер, CD и DVD.

2. ПРАВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА ПРЕПОРЪКАТА

С Регламент (ЕС) 2016/794 относно Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на правоприлагането (Европол) се установява правната уредба на тази агенция, и по-специално нейните цели, задачи и материална компетентност, гаранциите за защита на данните и начините за сътрудничество с външни партньори.

Настоящата препоръка е в съответствие с разпоредбите на Регламента за Европол.

Целта на настоящата препоръка е Съветът да упълномощи Комисията да води преговорите за бъдещото споразумение от името на ЕС. Правното основание Съветът да разреши започването на преговорите е член 218, параграфи 3 и 4 от ДФЕС.

В съответствие с член 218 от Договора за функционирането на Европейския съюз Комисията е определена за преговарящ за Съюза за споразумението между Европейския съюз и Ливан относно обмена на лични данни между Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на правоприлагането (Европол) и ливанските компетентни органи за борба с тежката престъпност и тероризма.

Препоръка за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

за разрешаване на започването на преговори за споразумение между Европейския съюз и Република Ливан относно обмена на лични данни между Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на правоприлагането (Европол) и ливанските компетентни органи за борба с тежката престъпност и тероризма

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 218, параграфи 3 и 4 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като има предвид, че:

- (1) Регламент (ЕС) 2016/794 на Европейския парламент и на Съвета¹² бе приет на 11 май 2016 г. и се прилага от 1 май 2017 г.
- (2) С посочения регламент, и по-специално с член 25 от него, се установяват правилата за предаване на лични данни от Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на правоприлагането (Европол) на трети държави и международни организации. Европол може да предава лични данни на орган на трета държава въз основа на международно споразумение, сключено между Съюза и тази трета държава съгласно член 218 от ДФЕС, което предоставя достатъчни гаранции по отношение на защитата на личния живот и на основните права и свободи на физическите лица.
- (3) Следва да започнат преговори с цел сключването на такова споразумение между Европейския съюз и Република Ливан.
- (4) Споразумението следва да зачита основните права и да спазва принципите, признати от Хартата на основните права на Европейския съюз, а именно правото на личен и семеен живот, признато в член 7 от Хартата, правото на защита на личните данни, признато в член 8 от Хартата, и правото на ефективни правни средства за защита и на справедлив съдебен процес, признато в член 47 от Хартата. Споразумението следва да се прилага в съответствие с тези права и принципи,

¹² Регламент (ЕС) 2016/794 на Европейския парламент и на Съвета от 11 май 2016 г. относно Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на правоприлагането (Европол) и за замяна и отмяна на решения 2009/371/ПВР, 2009/934/ПВР, 2009/935/ПВР, 2009/936/ПВР и 2009/968/ПВР на Съвета (ОВ L 135, 24.5.2016 г., стр. 53).

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Комисията се упълномощава да договори, от името на Съюза, споразумение между Европейския съюз и Република Ливан относно обмена на лични данни между Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на правоприлагането (Европол) и ливанските компетентни органи за борба с тежката престъпност и тероризма.

Член 2

Указанията за водене на преговорите са посочени в приложението.

Член 3

Преговорите се водят в консултация с [наименование на специалния комитет — добавя се от Съвета].

Член 4

Адресат на настоящото решение е Комисията.

Съставено в Брюксел на [...] година.

*За Съвета
Председател*